

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa

Art. 1. W ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 2243) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 24 w ust. 5 w pkt 1 w lit. c średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:
 - „d) na cele związane z założeniem terenów zieleni w rozumieniu art. 5 pkt 21 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, 471 i 1378), pod warunkiem że jest to zgodne z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku miejscowego planu – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;”;
- 2) w art. 35 w ust. 6a skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2020 r. poz. 55, 471 i 1378)”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Ustawa w proponowanej wersji poszerza możliwości nieodpłatnego przekazania na rzecz jednostki samorządu terytorialnego nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, zwanego dalej „Zasobem”. Zachowano przy tym wymóg zgody właściwego ministra, co pozwoli zachować gwarancje zabezpieczenia interesu Skarbu Państwa. W obecnym stanie prawnym brak jest ustawowego upoważnienia dla Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa do takiej czynności, co uniemożliwia jej dokonanie.

Zakładanie terenów zieleni rozumianych, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jako tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym ma długą historię. Tereny zieleni zlokalizowane szczególnie w miastach (choć zmiana ustawy nie ogranicza przekazania nieruchomości tylko na rzecz terenów miejskich) są często namiastką lasu.

Tereny zieleni są też miejscem bytowania zwierząt, głównie ptaków i małych ssaków. Tereny zieleni, w szczególności parki, mają propagować kulturę, poszanowanie dla piękna przyrody, a także edukować w zakresie przyrody. Istotą terenu zieleni jest również dostęp do świeżego powietrza i pozbawionej zanieczyszczeń przestrzeni, w granicach nowoczesnego miasta. Taki kontakt z naturą jest szczególnie ważny w okresach pandemii i w zwalczaniu jej negatywnych skutków, służąc zarówno odpoczynkowi, jak i aktywnemu uprawianiu sportów. Dlatego też należy podjąć wszelkie działania umożliwiające ich powstawanie i rozwój, czemu służyć ma zaproponowana nowelizacja ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Z praktyki wiadomo, że w skład Zasobu wchodzi nieruchomości niezagospodarowane, leżące w pobliżu granic, czy na terenie miast, świetnie nadające się na zakładanie terenów zieleni. Z drugiej strony wiadomo, że same miasta cierpią na brak takich terenów. Zwłaszcza w dużych miastach występuje wysoki stopień urbanizacji, co jest efektem braku możliwości przekształcania gruntów pod tereny zielone. W większości polskich miast proporcje terenów zielonych do określonej liczby ludności znacząco odbiegają od oczekiwanych standardów.

Projekt niniejszej ustawy nie narzuca rozwiązań, nie czyni z nich aktywności obligatoryjnych, daje jedynie możliwość nieodpłatnego przekazania na rzecz jednostki samorządu terytorialnego nieruchomości wchodzących w skład Zasobu, w sytuacji dobrze uzasadnionego wniosku. Istotne jest, że daje szansę na zaspokojenie istotnych potrzeb społeczności lokalnej.

Uzyskanie nieruchomości przez jednostkę samorządu terytorialnego w sposób nieodpłatny umożliwi przeznaczenie zaoszczędzonych w ten sposób środków na zorganizowanie samego terenu zieleni i wyposażenie go w niezbędną infrastrukturę. Ułatwi tym samym realizację zadań tych jednostek, określonych np. w art. 7. ust 1 pkt 1 i 12 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Ponadto z uwagi na to, że proponowany przepis art. 24 ust. 6 pkt 1 lit. d ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa będzie pierwszym przepisem w tej ustawie odwołującym się do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w art. 35 ust. 6a zmienianej ustawy należy dokonać zmiany wynikowej mającej na celu skreślenie metryczki ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z art. 2 projektowanej ustawy wchodzi ona w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Zapewnia to minimalne *vacatio legis* zgodnie z przepisami art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Projektowana ustawa nie będzie miała bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe oraz wyniki konsultacji są przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji. Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi zostały zamieszczone na senackiej stronie internetowej.

Tytuł projektu: <i>ustawa o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa</i>	Data sporządzenia: 23 marca 2021 r.
Przedstawiciel wnioskodawcy: Senator Bogdan Zdrojewski	Źródło: inicjatywa grupy senatorów
Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym: Sławomir Szczepański, główny legislator, tel. 22 694 9412 Marian Fałek, ekspert ds. OSR, tel. 22 694 9082	Nr druku: 308, 308 S

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Tereny zieleni to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcem kolejowym oraz obiektom przemysłowym. Jest to zatem przestrzeń, która służy zaspakajaniu potrzeb lokalnej społeczności, a tym samym przyczynia się do poprawy jakości życia jej członków. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego utworzenie terenu zieleni wiąże się jednak zazwyczaj z koniecznością poniesienia dużych nakładów finansowych, w szczególności na nabycie nieruchomości niezbędnej do realizacji takiego celu.

Koszty związane z założeniem terenu zieleni mogłyby być w sposób znaczący obniżone, gdyby istniała możliwość nieodpłatnego przekazywania na rzecz jednostek samorządu terytorialnego nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Niemniej w aktualnym stanie prawnym brak jest ustawowego upoważnienia dla Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa do dokonywania czynności tego typu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt.

Rekomenduje się projekt *ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*, przewidujący możliwość nieodpłatnego przekazania na rzecz jednostki samorządu terytorialnego nieruchomości wchodzącej w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na cele związane z założeniem terenów zieleni.

Oczekuje się, że efektem wejścia w życie przedmiotowej ustawy będzie wzrost liczby zakładanych terenów zieleni przez jednostki samorządu terytorialnego, co z kolei będzie pozytywnie oddziaływało na poziom życia poszczególnych społeczności lokalnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie zachodzi konieczność przeglądu rozwiązań stosowanych w krajach członkowskich Unii Europejskiej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
jednostki samorządu terytorialnego			możliwość nabycia nieodpłatnie nieruchomości wchodzącej w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na cele związane z założeniem terenów zieleni
Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa			zmniejszenie stanu posiadanych nieruchomości, w przypadku nieodpłatnego przekazania nieruchomości na własność jednostce samorządu terytorialnego w celu założenia terenu zieleni

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Projekt *ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* został wysłany w dniu 18 stycznia 2021 r. do następujących podmiotów: Ministra Klimatu i Środowiska, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej, Związku Gmin Wiejskich RP, Związku Miast Polskich, Związku Powiatów Polskich, Unii Metropolii Polskich, Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, Unii Miasteczek Polskich, Ligi Ochrony Przyrody, Fundacji EkoRozwój, Fundacji Greenpeace Polska. Termin udzielenia odpowiedzi wyznaczono do dnia 12 lutego 2021 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyraził opinię, że propozycja rozszerzenia ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa o możliwość nieodpłatnego przekazania nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na potrzeby związane z utworzeniem parku (rozumianego jako miejska przestrzeń zielona) wymaga uściślenia. W przedstawionej wersji nie może ona zostać pozytywnie zaopiniowana.

Minister Klimatu i Środowiska stwierdził, że zasadne jest doprecyzowanie proponowanego przepisu tak, aby wątpliwości nie budziło użyte w nim pojęcie „park”. Minister zarekomendował przy tym zastąpienie pojęcia „park” pojęciem „teren zieleni”, które obejmuje m.in. parki gminne i parki kulturowe. W opinii wskazano również, że rozważenia wymaga wprowadzenie wymogu uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska na przekazanie nieruchomości jednostce samorządu terytorialnego.

Śląski Związek Gmin i Powiatów poinformował, że popiera proponowane zmiany i nie zgłasza uwag do projektu ustawy.

Unia Miasteczek Polskich pozytywnie oceniła projektowaną ustawę.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji poinformował, że zakres proponowanej nowelizacji wykracza poza jego właściwość.

Związek Województw RP nie wniósł uwag.

W dniu 23 marca 2021 r. na wspólnym posiedzeniu Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, Komisja Środowiska i Komisja Ustawodawcza przyjęły projekt ustawy z poprawką (nieodpłatne przekazanie nieruchomości może być dokonane w celu założenia terenów zieleni).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2021 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Wydatki ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Przedmiotowa ustawa będzie oddziaływała na sektor finansów publicznych: budżet państwa, Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa i jednostki samorządu terytorialnego. Wprowadzenie możliwości nieodpłatnego przekazania na własność jednostce samorządu terytorialnego nieruchomości wchodzącej w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na cele związane z założeniem terenów zieleni, spowoduje z jednej strony, że w razie zastosowania projektowanego przepisu nie uzyska się dochodów z tytułu alternatywnego zagospodarowania danej nieruchomości, z drugiej zaś – jednostka samorządu terytorialnego nie poniesie wydatku na nabycie nieruchomości w celu założenia terenu zieleni. Oznacza to, że proponowana regulacja nie spowoduje zmiany salda ogółem sektora finansów publicznych. Wpływ ustawy na dochody budżetu państwa będzie marginalny, jednakże dla jednostki samorządu terytorialnego możliwość nabycia nieodpłatnie nieruchomości w sposób znaczący obniży koszty realizacji inwestycji polegającej na założeniu terenu zieleni.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2021 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa	0	0	0	0	0	0	0	

	domowe						
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.					
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.							
Brak wpływu.							
9. Wpływ na rynek pracy.							
Brak wpływu.							
10. Wpływ na pozostałe obszary.							
☐ środowisko naturalne		☐ demografia			☐ informatyzacja		
☒ sytuacja i rozwój regionalny		☒ mienie państwowe			☒ zdrowie		
Projektowana ustawa stwarza możliwość ułatwienia jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań w zakresie kultury, edukacji, poszanowania dla piękna przyrody, zieleni i zadrzewień oraz poprawy jakości życia lokalnej społeczności.							
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.							
Planuje się, że przepisy projektowanej ustawy wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.							
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?							
Projektowana ustawa powinna podlegać ewaluacji po upływie pięciu lat jej obowiązywania w celu uzyskania informacji, w jakim stopniu rozwiązanie to przyczyniło się do wzrostu liczby terenów zieleni założonych przez jednostki samorządu terytorialnego.							
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).							
Brak							